

PROTOCOLAKKOORD

betreffende de controle, tijdens de sperperiode voorafgaand aan de verkiezingen van 13 oktober 2024 van de provincie-, gemeente- en districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, van de voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van de assembleevoorzitters, van de federale regering of van een of meer van haar leden, van de Gemeenschaps- of Gewestregeringen of van een of meer van hun leden, van de colleges van de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissies of van een of meer van hun leden, van een of meer gewestelijke staatssecretarissen bedoeld in artikel 41 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, alsook van de leden van het verenigde college bedoeld in artikel 60, vierde lid van dezelfde bijzondere wet

TOELICHTING

Verdeling van de bevoegdheden

Op grond van artikel 31, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, controleert elk Parlement of het orgaan dat het aanwijst, volgens de bij decreet bepaalde regels, alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van haar regering of één of meer van haar leden, alsook die van de voorzitter van het parlement.

Op grond van artikel 22, § 5, eerste en tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen controleert het Parlement of het orgaan dat het aanwijst, volgens de bij ordonnantie bepaalde regels, alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van de regering of één of meer van haar leden en de gewestelijke staatssecretarissen bedoeld in artikel 41 van bovengenoemde bijzondere wet van 12 januari 1989, alsook die van de voorzitter van het Parlement. De vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie of het door haar aangewezen orgaan controleert alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van haar college of één of meer van de leden ervan, alsook die van de van de assembleevoorzitters.

Op grond van artikel 44 van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, is artikel 31, § 5, van de voornoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen van toepassing op de Duitstalige Gemeenschap.

Op grond van de artikelen 14/2 tot 14/4 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, valt de controle van de mededelingen en voorlichtingscampagnes van de federale assemblees en haar leden, alsook mededelingen en voorlichtingscampagnes van de voorzitters van de federale assemblees, onder de restbevoegdheid van de federale overheid.

De vergadering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de verenigde vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie hebben deze bevoegdheid over de controle van de regeringsmededelingen niet.

Controleorganen

In overeenstemming met deze bevoegdheidsverdelende regels om heeft elke assemblee haar eigen controleorgaan aangewezen op basis van :

- artikel 14/2, § 2, van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen ;
- artikel 3 van het Vlaamse decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de regeringsmededelingen en artikel 3 van het bijzondere Vlaamse decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement ;
- artikel 8 van het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 2004 tot instelling van de controle op de verkiezingsuitgaven aangegaan voor de verkiezingen van de Waalse Gewestraad alsmede van de controle op de communicaties van de voorzitter van de Waalse Gewestraad en van de leden van de Waalse Regering ;
- artikel 2 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 20 juni 2002 betreffende het toezicht op de mededelingen van de Regeringsleden, met het oog op de uitbreiding van het toezicht tot de mededelingen van de voorzitter van het Parlement van de Franse Gemeenschap ;
- de artikelen 3 en 22 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 29 april 2004 tot regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de regeringsmededelingen;
- artikel 2 van het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 7 april 2003 met betrekking tot de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Parlement en van de gemeenteraden, alsook van de mededelingen van de overheden van de Duitstalige Gemeenschap ;
- artikel 4 van het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 4 juli 2002 houdende controle op de regeringsmededelingen.

Toetsingscriterium

Op basis van de volgende wetgeving hanteren alle controleorganen hetzelfde toetsingscriterium en onderzoeken zij in het bijzonder of de mededeling of campagne van het regeringslid, de staatssecretaris of de assembleevoorzitter al dan niet tot doel heeft het persoonlijke imago van de betrokkene of het imago van zijn politieke partij te verbeteren :

- artikel 14/4, § 3, eerste lid, van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen ;
- artikelen 3 en 8 van het Vlaamse decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de regeringsmededelingen en artikelen 3 en 8 van het bijzondere Vlaamse decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement ;
- artikel 8, § 2, vierde lid, van het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 2004 tot instelling van de controle op de verkiezingsuitgaven aangegaan voor de verkiezingen van de Waalse Gewestraad alsmede van de controle op de communicaties van de voorzitter van de Waalse Gewestraad en van de leden van de Waalse Regering ;
- artikel 3, § 2, vierde lid, van het decreet van 20 juni 2002 van de Franse Gemeenschap betreffende het toezicht op de mededelingen van de Regeringsleden, met het oog op de uitbreiding van het toezicht tot de mededelingen van de voorzitter van het Parlement van de Franse Gemeenschap ;
- artikel 22, § 2, vierde lid, van de ordonnantie van 29 april 2004 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de regeringsmededelingen ;
- artikel 9, §4, en artikel 11, eerste lid, van het decreet van 7 april 2003 van de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Parlement en van de gemeenteraden, alsook de mededelingen van de overheden van de Duitstalige Gemeenschap ;
- article 4, § 2, vierde lid, van het decreet van 4 juli 2002 van de Franse Gemeenschapscommissie houdende controle op de regelingsmededelingen.

Dit protocol doet geen afbreuk aan eventuele interne reglementen die strengere regels zouden voorschrijven.

Toepassingsgebied *ratione personae*

Dit protocol is ook van toepassing op regeringsleden, staatssecretarissen en assembleevoorzitters die niet deelnemen aan de verkiezingen van 13 oktober 2024.

Werkingsfeer *ratione temporis*

Dit protocolakkoord is van toepassing op alle van de voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van de assembleevoorzitters, van de federale regering of van een of meer van haar leden, van de Gemeenschaps- of Gewestregeringen of van een of meer van hun leden die tijdens de sperperiode worden gedaan.

De sperperiode is de periode waarin kandidaten en politieke partijen in hun verkiezingspropaganda aan strikte voorwaarden moeten voldoen.

De duur van deze periode is niet voor alle overheden identiek :

- overeenkomstig artikel 2, 5°, van het decreet van 8 juli 2011 houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (aangehaald als : het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011) begint de sperperiode in het Vlaamse Gewest op 1 juli 2024 ;
- overeenkomstig artikel 7 van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn begint de sperperiode voor de overige overheden op 13 juli 2024.

Verkiezingen van 13 oktober 2024

Verscheidene ministers, staatssecretarissen en assembleevoorzitters zijn voornemens deel te nemen aan de verkiezingen van 13 oktober 2024. Het is niet uitgesloten dat de genoemde controleorganen het toetsingscriterium anders interpreteren. Het leidende principe moet echter zijn dat kandidaten en partijen met gelijke wapens strijden.

In het verleden hebben de verschillende controleorganen het toetsingscriterium in de pre-electurale periode altijd strikter geïnterpreteerd en zijn zij het eens geworden over een geharmoniseerde interpretatie van het toetsingscriterium. Zo hebben de assembleevoorzitters al tijdens de vorige (Europese, federale, gewestelijke en lokale) verkiezingen protocolakkoorden afgesloten.

PROTOCOLAKKOORD

De Conferentie van de voorzitters van de parlementaire assemblees beslist, om al deze redenen, om het volgende protocolakkoord af te sluiten. De vergadering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de verenigde vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie hebben niet dezelfde controlebevoegdheden als de andere assemblees, maar zijn niettemin gebonden door het protocol.

Het protocol behandelt (1) de interpretatie van het toetsingscriterium, d.w.z. of de voorgestelde mededeling of voorlichtingscampagne al dan niet bedoeld is om “het persoonlijke imago van een parlamentsvoorzitter of een lid van een regering of het imago van een politieke partij te verbeteren”; (2) het toepassingsgebied *ratione personae* en (3) het toepassingsgebied *ratione temporis*.

1. Interpretatie van het toetsingscriterium

In principe dient elke voor het publiek bestemde mededeling of voorlichtingscampagne, waartoe de assembleevoorzitters en de leden van een regering of college niet op grond van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling verplicht zijn en die direct of indirect met overheidsmiddelen wordt gefinancierd, op een gedepersonaliseerde wijze (...) te worden verspreid of gevoerd, en dit ongeacht de taal van de mededeling of de campagne. Zulks impliceert dat de volgende richtlijnen moeten worden nageleefd zonder dat die als exhaustief mogen worden aangemerkt.

A. Opportuniteit

Er moet terughoudendheid in acht worden genomen bij het verspreiden van een regeringsmededeling of het voeren van een voorlichtingscampagne tijdens de sperperiode (toepassingsgebied *ratione temporis*), behalve wanneer deze mededeling of deze campagne over de jaren heen een geregeld en telkens weerkerend karakter heeft verworven of gebonden is aan specifieke data, zoals het begin van het schooljaar. Het geregeld en telkens weerkerend karakter van de mededeling of campagne wordt, naar analogie van artikel 4, § 3, 6°, van de bovengenoemde wet van 4 juli 1989, beoordeeld hetzij aan de hand van een referentieperiode van twee jaar vóór het begin van de sperperiode, tijdens welke de bedoelde mededeling of campagne jaarlijks eenmaal moet hebben plaatsgehad, hetzij aan de hand van een referentieperiode van vier jaar vóór het begin van de sperperiode, tijdens welke de bedoelde mededeling of campagne tweejaarlijks tenminste éénmaal moet hebben plaatsgehad. Te allen tijde dient de mededeling of de campagne informatief en objectief te zijn.

B. Vormgeving

De voor het publiek bestemde mededeling of voorlichtingscampagne moet op een gedepersonaliseerde wijze worden verspreid of gevoerd en dit ongeacht de gebruikte informatiedrager(s) zoals internet (website, socialemediakanalen, mobiele toepassingen, enz.), kranten, tijdschriften, boeken, brochures, folders, affiches, stands, gadgets, media voor digitale gegevensopslag (cd's, dvd's, USB-stick, enz.).

Vallen niet onder de toepassing van dit protocol :

- persoonlijke websites en socialemediakanalen (die niet rechtstreeks of onrechtstreeks met publieke middelen gefinancierd worden) ;
- persconferenties. De overheden die onder dit protocol vallen zorgen ervoor dat communicatie zakelijk is.

Tijdens de sperperiode :

- mag geen nieuwe foto, nieuwe video, nieuwe tekening of nieuwe karikatuur van een assemblee voorzitter, een regeringslid, een lid van een college of een gewestelijk staatssecretaris met de voorstelling van zichzelf of zonder andere vertegenwoordiger van zijn assemblee, zijn overheidsdienst of zijn departement toegevoegd worden aan de website of de socialemediakanalen van de betrokken instelling of dienst. De foto's, video's, tekeningen en karikaturen die al op de officiële website of sociale media staan moeten niet verwijderd worden;
- mogen de naam en de handtekening (of een facsimile daarvan) van een assemblee voorzitter, een regeringslid, een lid van een college of een gewestelijk staatssecretaris ook niet worden gereproduceerd op de bovengenoemde informatiedragers. Enkel de functie mag worden vermeld;
- mag de portretfoto van een assemblee voorzitter, een regeringslid, een lid van een college of een gewestelijk staatssecretaris éénmaal op de officiële website en/of het socialemediakanalen van zijn assemblee of regering staan, maar uitsluitend op de webpagina met de voorstelling van zichzelf samen met zijn kabinet of persoonlijk secretariaat. Een link naar de persoonlijke website en/of het socialemediakanalen is toegestaan, op voorwaarde dat de overgang tussen deze twee sites ondubbelzinnig is.

Er is echter wel bepaald dat de foto en/of video, de naam en/of handtekening van een assemblee voorzitter, een regeringslid, een lid van een college of een gewestelijk staatssecretaris kunnen worden afgebeeld in mededelingen in het kader van evenementen die in partnerschap met andere internationale overheden worden georganiseerd (bijvoorbeeld in het kader van de internationale samenwerking), op voorwaarde dat de foto en/of video, de naam en/of handtekening van de vertegenwoordigers van de andere internationale overheden ook worden afgebeeld.

Er wordt herinnerd aan het wettelijk en decretaal verbod op het uitzenden van regeringsmededelingen op de openbare radio- en televisiedienst gedurende een periode van twee maanden voor de verkiezingen, behoudens in geval van hoogdringendheid.

2. Toepassingsgebied ratione personae

Dit protocolakkoord geldt voor de voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van alle assemblee voorzitters en alle regeringen of hun leden, van de colleges van de Franse en Vlaamse gemeenschapscommissies of hun leden, van de gewestelijke staatssecretarissen bedoeld in artikel 41 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, alsmede van de leden van het verenigd college bedoeld in artikel 60, vierde lid, van dezelfde bijzondere wet ongeacht of zij deelnemen aan de verkiezingen van 13 oktober 2024.

3. Toepassingsgebied ratione temporis

Dit protocolakkoord is van toepassing op alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes die zullen worden verspreid dan wel gevoerd vanaf het begin van de sperperiode voorafgaand aan de verkiezingen van 13 oktober 2024, zelfs wanneer de synthesenota voordien werd ingediend ;

De Conferentie van voorzitters verbindt zich ertoe dit protocolakkoord op korte termijn na de verkiezingen van 13 oktober 2024 te evalueren.

Gedaan te Brussels, op **17 AVR. 2024**

in zoveel exemplaren als er ondertekenaars zijn,

Door,

Voor de Kamer van volksvertegenwoordigers :
Eliane Tillieux

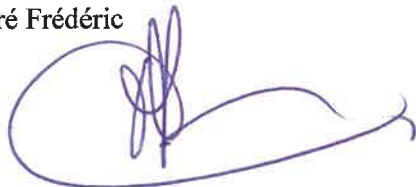
Voor de Senaat :
Stephanie D'Hose

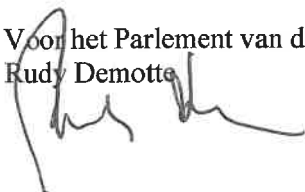
Voor het Vlaams Parlement :
Liesbeth Homans

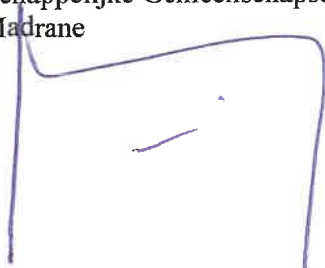
Voor het Waals Parlement :
André Frédéric

Voor het Parlement van de Franse Gemeenschap :
Rudy Demotte

Voor het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de verenigde vergadering van de
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie :
Rachid Madrane

Voor het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap :
Charles Servaty

Voor de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie :
Kalvin Soiresse Njall

Voor de Vergadering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie :
Els Rochette